

54
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Socjologii
,,Pionier m. Szczecina,,

ul. Marchlewskiego 124/126

P O Z N A N

Moje ustosunkowanie się na problemy poruszone w piśmie z dnia 25.10.1973r.

1/ Dlaczego wybrałem Szczecin jako miejsce swego zamieszkania w 1945r?

Jako repatriant z ZSRR, z początku tymczasowo zatrzymałem się wraz z rodziną w rzeszowskim a pracę podjąłem na P.K.P. W m-cu kwietniu 1945r dykcja CKP Kraków zorganizowała i skierowała do przyszłej dykcji kolejowej w Szczecinie pierwszy transport ochotników. Natychmiast rozpeczłem starania o przeniesienie do Szczecina w maju otrzymałem zgodę na przeniesienie do Dykcji CKP Szczecin z siedzibą tymczasową w Szczecinku. Dlaczego wybrałem Szczecin a nie inne miasto na terenie Ziemi Odzyskanych?

UARTOŚĆ | { Poprostu z tego powodu, że zdałem sobie sprawę, że w Szczecinie jako mieście portowym mam ogromne szanse życiowe a pozatym, że tam jaknajszybciej są potrzebne ręce do pracy, bo to już nie przysłowiowe „okno na świat”, ale zespół portów, które w przyszłości po odbudowie staną się potęgą na Bałtyku.

2/ Jakie wydarzenia z 1945r. w Szczecinie utkwiły mi najsilniej w pamięci?

Po pierwsze:

wyzwolenie Szczecina 26.IV.1945r przez Wojska 65 armii II Frontu Białoruskiego pod dowódz. gen. armii Batowa z pod panowania germańskiego i po wielowiekowej niewoli przywrócone Macierzy.

po drugie:

wciągnięcie dnia 30.IV.1945r polskiej flagi na gmach Urzędu Pełnomocnika Rządu na znak, że Szczecin stał się polskim miastem.

po trzeciej: przejęcie na trwałe miasta Szczecina i całego województwa przez Władze polskie po 5 VI.1945 na mocy postanowienia Układu Peczdzkiego.

po czwarte:

dla mnie jako kolejarza, to uruchomienie węzła szczecińskiego. Pamiętam pierwszy pociąg z grupą awangardową w pierwszych dniach lipca, wjeżdżającego tyłem przez Szczecin Gumieńce, Wzgórze Hetmańskie na dwerzec Gł. Osobowy. Witają nasz pociąg - przerażająca pustka, przejmująca grozą cisza, dogasające pożary starego ratusza i gmachu obecnego „PDT”. Sprawna organizacja i dyscyplina pozwoliły szybko w ciągu kilku dni uruchomić dwerzec kolejowy Szczecin-Dąbie, Szczecin Gumieńce,

i Gł.Osobowy , oraz uporządkować gmach Dyrekcji przy ul.3-go Maja. Równocześnie zaczęto przygotowywać do uruchomienia kolejową drukarnię przy ul.Kolumba. Pamiętam że zapach wszystkich był ogromny, nikt się nie liczył z czasem z niedostatkiem żywności /często nie było chleba/ z niewygodami kwaterunkowymi. Każdy pragnął wykonać swe zadanie jak najszybciej i jak najlepiej by transport kolejowy trwał i łączył Macierz z Ziemiemi Odczyskanymi.

- 3/ Jak układały się stosunki między ludźmi w Szczecinie po pierwszych latach po wojnie /1945-1950/?

W okresie wielkiej po wojennej wędrówki ludów, przybywali do Szczecina ludzie ze wszystkich stron kraju i świata. Przyjeżdżali tacy, którzy szukali na tych ziemiach „Nowego Eldorado”, a znaleźli runowiska, które trzeba było usuwać i olbrzymi rynek pracy. Ci szybko się zniechęcili i albo wracali w swe rodzinne strony, albo zamieniali się w niesławetnych szabrowników. Lecz przede wszystkim przybywali ludzie, dla których Szczecin był miastem przyszłości, miastem społecznego awansu i ogromnych szans w życiu. Szczecin w tych latach stał się Kosmopolitanią: wiliniacy, poleszacy, poznaniacy, lwowiacy, krakowiacy, warszawiacy- rolnicy, chłopcy, inteligenci, artyści, rzemieślnicy i kupcy, starzy i młodzi, ludzie o różnych poglądach politycznych i wyznaniach religijnych, zróżnicowanych obyczajami, stopniem cywilizacji z naleciałościami dzielnicowymi i tradycjami historycznymi, zdawałoby się że nic ich nie pozwoli ze sobą zespolic, stworzyć jednolite nowe społeczeństwo. A jednak ta różnorodna społeczność potrafiła szybko się zespolic, znaleźć wspólny język, a co najważniejsze odrzucić od siebie plewy w rodzaju przeróżnych nątw społecznych i politycznie zblamowanych. Dała temu wyraz w przeprowadzonym referendum i w spontanicznych pracach społecznych na rzecz swego miasta.

- 4/ Jakie wydarzenia w historii Szczecina uznają za najważniejsze?

Przedewszystkim rok 1124, w którym to Bolesław Krzywousty wysłał na Pomorze Szczecińskie pierwszą wyprawę misyjną. Na skutek tego zależność tych ziem ze Szczecinem na czele, jeszcze bardziej umocniła się z Polską. Szczecin stanowiący republikę kupiecką pod panowaniem Książąt Pomorskich miał ogromne znaczenie jako miasto portowe a rozkwit jego dorównywał takim portom jak Hamburg czy Amsterdam.

Drugim ważnym wydarzeniem historycznym Szczecina to rok 1637, dzień bez potężnej śmierci Księcia szczecińskiego Bogusława XIV. W roku tym Szczecin poprzez swych władców piastowskich i poprzez ludność rodziną najściślej związany z Polską, Szczecin Krzywoustego, Mieszka III, Bogusława X Wielkiego został odcięty od Polski na kilkunastoletniej kuratele szwedzkiej.

26.kwietnia 1945r. wyzwolenie Szczecina przez 65 armię II Frontu Białoruskiego i oddanie dnia 30 kwietnia pod zarząd administracyjny Polsce. 5 lipca 1945 na mocy postanowień Układu Peczdzkiego Szczecin zostaje połączony z Macieją. Te daty stanowią nowy rozdział w historii Szczecina.

- 5/ Co sądzą o szczeciniakach?

Uważam, że szczeciniacy to naprawdę rozumiejąca się społeczność, która wyrosła z trudów i poświęceń, zapamiętania się w pracy, czynach produkcyjnych i społecznych. Radowały nas i radują każde zmiany, każda usunięta ruina, każdy wybudowany dom, każde nowe wędowanie statku. Ludzi łączyła praca i osiągnane wyniki. W ten sposób po latach zrodził się nowy Szczecinianin. Dziś Szczecin to miasto młodych ludzi, którzy potrafią godnie nas starszych reprezentować, zastąpić i sprostać odpowiedzialnym zadaniom.

Którzy przede wszystkim naprawdę kochają swoje piękne miasto.

Pionier m. Szczecina
zam. Szczecina
